

בש"פ 418/18 - מדינת ישראל נגד יצחק בריל

בבית המשפט העליון

בש"פ 418/18

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיבה: יצחק בריל

בקשה להארכת מעצר רביעית מעבר לתשעה חודשים
(בקשה ראשונה להארכת מעצר בפיקוח אלקטרוני) לפי
סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה -
מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: ה' בשבט התשע"ח (21.01.18)

בשם המבקשת: עו"ד בן סידי

בשם המשיב: עו"ד ניר שניידרמן; עו"ד עדן פוליטקין

החלטה

1. זוהי בקשה להארכת מעצר רביעית של המשיב מעבר לתשעה חודשים (בקשה ראשונה להארכת מעצר בפיקוח אלקטרוני) לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) החל מיום 24.1.2018 לתשעים ימים או עד למתן פסק דין בת"פ 48790-07-16 בבית המשפט המחוזי

עמוד 1

בירושלים, לפי המוקדם.

2. המשיב הוא הנאשם המרכזי בפרשת הונאה רחבת היקף בתחום הנדל"ן, הכוללת מעשי מרמה כלפי למעלה מ-60 מתלוננים, בסך של כ-28,000,000 ש"ח. נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, זיוף בנסיבות מחמירות, שימוש במסמך מזויף, קשירת קשר לביצוע פשע, סחיטה באיומים, הלבנת הון, עבירות מס, עבירות פשיטת רגל ושיבוש הליכי משפט. על פי המתואר בכתב האישום, המשיב, יחד עם ארבעה נאשמים נוספים, קיבל במרמה מן המתלוננים מקדמות עבור רכישת דירות ומגרשים, אשר כלל לא הוצעו למכירה, תוך הצגת מצגי שווא, זיוף מסמכים, גרימת רישומים כוזבים במרשם המקרקעין ועוד.

3. ביום 31.7.2016, בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המבקשת בקשה למעצרו של המשיב ונאשם נוסף (דן עמדי) עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. ביום 23.8.2016 קיבל בית המשפט המחוזי (השופט ע' זינגר) את הבקשה, לאחר שקבע כי קיימות ראיות לכאורה וכי מן המשיב נשקפת מסוכנות וקיים חשש לשיבוש הליכי משפט על ידו. לצד זאת, מצא בית המשפט כי לא ניתן לשלול בחינת חלופות מעצר, והורה על הגשת תסקיר מעצר בעניינו של המשיב. ביום 18.9.2016 הוגש התסקיר, בו נמצא כי נשקפת מן המשיב רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות פורעת חוק בכלל, ובתחום המרמה ושיבוש הליכי משפט בפרט. בנסיבות אלה, העריך שירות המבחן כי חלופת המעצר המוצעת על ידי המשיב לפיה ישהה בביתו בפיקוח בני משפחתו אינה מפחיתה את רמת הסיכון הנשקפת ממנו. לפיכך, לא בא שירות המבחן בהמלצה על שחרורו. עם זאת, בדיון שהתקיים ביום 19.9.2016 הורה בית המשפט (השופט ר' וינוגרד) לשירות המבחן לערוך תסקיר מעצר משלים ובו התייחסות לאפשרות מעצר המשיב באיזוק אלקטרוני ולהתרשמותו מן המפקחים המוצעים. ביום 20.9.2016 התקבל תסקיר המבחן המשלים. גם הפעם שירות המבחן התרשם כי אין ביכולתם של המפקחים המוצעים לאיין את הסיכון הנשקף מן המשיב ולכן לא המליץ על מעצרו בפיקוח אלקטרוני. על כן ביום 22.9.2016 הורה בית המשפט על מעצר המשיב עד תום ההליכים נגדו. יצוין, כי המשיב ערר על החלטה זו אך חזר בו מהערר נוכח המלצת בית משפט זה (השופט י' עמית).

4. ביום 19.4.2017 הגישה המבקשת בקשה ראשונה להארכת מעצרו של המשיב החל מיום 30.4.2017. בהמלצת בית המשפט (השופט [כתוארו אז] ח' מלצר), הודיע ב"כ המשיב כי הוא חוזר בו מהתנגדותו להארכת המעצר. נוכח זאת, הורה בית המשפט על הארכת מעצרו של המשיב בתשעים ימים נוספים. ביום 17.7.2017 הגישה המבקשת בקשה שניה להארכת המעצר החל מיום 28.7.2017. לאחר שמיעת טענות הצדדים ושוב בהמלצת בית המשפט (השופט ע' ברון), הוסכם כי מעצרו של המשיב יוארך בתשעים ימים נוספים. כן הוסכם, כי יוגש תסקיר עדכני בעניינו של המשיב לבית המשפט המחוזי אשר ידון בתסקיר במתכונת של עיון חוזר.

5. ביום 19.9.2017 הוגש תסקיר משלים של שירות המבחן, בו נמצא כי המשיב החל להתייחס באופן ראשוני להתנהלותו הבעייתית, אך עודנו עסוק במחירים אותם משלם בעקבות התנהלות זו, ללא בחינה מעמיקה של הדפוסים שעמדו ברקע למעשיו. נוכח האמור, נמצא כי עדיין קיים סיכון להישנות התנהגות פורצת גבולות מצד המשיב. עוד צוין בתסקיר, כי המשיב הגיש חוות דעת רפואית לפיה הוא מצוי בסיכון גבוה וטען למעורבות בטיפול בביתו, בעלת צרכים מיוחדים, הזקוקה לו. שירות המבחן התייחס בשנית למפקחים המוצעים, והתרשם כי אלה (למעט בנו של המשיב) מבינים את תפקידם כמפקחים וערים למאפייני אישיותו ולהתנהלותו המניפולטיבית. בהתחשב בכל האמור, המליץ שירות המבחן על מעצר המשיב בפיקוח אלקטרוני, בכפוף לנוכחות שני מפקחים בכל זמן נתון בשעות היום ותוך איסור שימוש באמצעי תקשורת כלשהם.

6. ביום 26.9.2017 התקיים דיון בבקשה לעיין חוזר בבית המשפט המחוזי (השופט ר' וינוגרד), ובסיומו נקבע כי בשל חלוף הזמן נוטה נקודת האיזון לטובת שקילת מעצר המשיב בפיקוח אלקטרוני. משכך, ובהתחשב בהמלצת שירות המבחן, מצבו הרפואי של המשיב ובנסיבות האישיות הקשורות לבתו, הורה בית המשפט על מעצר המשיב בפיקוח אלקטרוני, בכפוף לחוות דעת הממונה על הפיקוח האלקטרוני. ביום 1.10.2017, בעקבות חוות דעת הממונה, הורה בית המשפט על מעצר המשיב בפיקוח אלקטרוני החל מיום 3.10.2017. זאת, בכפוף לפיקוח שני ערבים בשעות היום ומפקח אחד בשעות הלילה; איסור שימוש באינטרנט ובטלפון למעט שיחות עם עו"ד או בני משפחה מדרגה ראשונה; הפקדת סכום של 100,000 ש"ח בנוסף לכל סכום שהופקד בעבר; חתימה על ערבות עצמית וצד ג' בסך של 50,000 ש"ח. המשיב, לא עמד בהפקדות שנקבעו ובקשתו להפחתת תנאי ההפקדה נדחתה, ועל כן הועבר בסופו של יום למעצר בפיקוח רק ביום 23.10.2017. יוער, כי ערר שהגיש המשיב על תנאי המעצר האלקטרוני נדחה ביום 12.11.2017.

7. ביום 19.10.2017 הגישה המבקשת בקשה שלישית להארכת מעצר המשיב. בהסכמת באת-כוח המשיב, הורה בית משפט זה (השופט נ' הנדל) על הארכת המעצר בתשעים ימים נוספים החל מיום 26.10.2017 או עד למתן פסק דין בעניינו, לפי המוקדם.

מכאן הבקשה שלפני.

8. מהבקשה דנן עולה כי נכון למועד הגשתה, קבועים 20 מועדי הוכחות נוספים בתיק, כאשר האחרון בהם קבוע ליום 16.7.2018. המשיבה ציינה בבקשה כי במהלך ניהול ההליך, הוגשו תלונות נוספות נגד המשיב בגין מעשים נוספים שביצע לכאורה במסגרת אותה מסכת עבריינית לגביה הוגש כתב האישום. החומר הרלוונטי הועבר לידי באת-כוחו של המשיב, אך טרם התקיים שימוע בנדון. עוד צוין, כי בעקבות חילופי ייצוג של המשיב, אשר ביקש להחליף את ייצוגו פעמיים, נאלץ בית המשפט לבטל 12 דיוני הוכחות שנקבעו בתיק, ונגרם עיכוב משמעותי בניהול ההליך. כמו כן, שני דיוני הוכחות שנקבעו נדחו בשל אשפוזים של המשיב. בדיון שהתקיים בפני הוסיפה באת כוח המבקשת כי עד כה התקיימו 23 דיוני הוכחות, במסגרתם העידו כ-70 עדי תביעה, וכי התיק מתנהל בקצב משביע רצון.

9. המשיב מתנגד להמשך מעצרו בפיקוח אלקטרוני ולמצער מבקש כי תנאי מעצרו יושוו לתנאי מעצרו של נאשם נוסף בפרשה, דן עמדי. באת-כוחו של המשיב טענה בדיון כי עם התארכות תקופת המעצר, באיזון בין חירות הנאשם לביטחון הציבור, הכף נוטה כעת לטובת חירותו של המשיב. באשר לתלונות החדשות נגד המשיב, נטען כי מכיוון שהמבקשת אינה מתכוונת להגיש בקשה לתיקון כתב האישום על מנת שיכלול אישומים חדשים, תלונות אלה אינן רלוונטיות להכרעה בבקשה להארכת המעצר. עוד עמדה באת-כוחו של המשיב על נסיבותיו האישיות: מצבו הרפואי, מעורבותו בטיפול בבתו בת השלוש, מצבו הכלכלי הקשה וכן העובדה שהמשיב לא הפר עד היום את תנאי השחרור. כן נטענו טענות לגבי אחד מעדי התביעה המרכזיים בפרשה אשר נמנע לדעת באת-כוח המשיב להפלייל את המשיב בעדותו. מכאן שהמסכת הראייתית שעמדה לפני בית המשפט המחוזי כאשר הורה על מעצרו של המשיב השתנתה ויש לקחת נתון זה בחשבון במכלול השיקולים במתן החלטת הארכת מעצרו של המשיב.

10. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה, והאזנתי לטיעוני הצדדים בדיון לפני, מצאתי כי יש לקבל את הבקשה. כידוע, במסגרת בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים נדרש בית המשפט לאזן בין זכותו של הנאשם, לו עומדת חזקת החפות, לחירות, לבין הצורך בשמירה על ביטחון הציבור ועל תקינות ההליך הפלילי (ראו, למשל: בש"פ

6732/17 מדינת ישראל נ' ליבוביץ (7.11.2017)). במסגרת האיזון האמור, על בית המשפט לשקול, בין היתר, את המסוכנות הנשקפת מן הנאשם; חלוף הזמן ממועד מעצרו; קצב ניהול ההליך העיקרי; החשש מפני שיבוש הליכי משפט והאפשרות להימלטותו מן הדין (ראו: בש"פ 8524/17 מדינת ישראל נ' פוגל (3.1.2018)).

11. בעניינו, המסוכנות הנשקפת מן המשיב נלמדת מחומרת המעשים המיוחסים לו, המתאפיינים בתחכום ובשיטתיות, כמו גם מהערכת שירות המבחן בתסקיר המעצר שהוגש. לכך מצטרפת העובדה כי המשיב מואשם בשיבוש הליכי משפט. אשר לקצב התקדמות ההליך, אמנם זה נמשך זמן רב, אך יש ליתן את הדעת לכך שמדובר בפרשה רחבת היקף, המצריכה שמיעת עדויות רבות כאשר כבר העידו כ-70 עדי תביעה. כמו כן, רצונו של המשיב להחליף את ייצוגו פעמיים תרמה אף היא להתמשכות ההליך. מכל מקום, עצם התמשכות ההליכים אינה סיבה מספקת, כשלעצמה, לשחרורו של נאשם ממעצר, ובית המשפט נדרש ליתן דעתו לסיבות להתמשכות ההליכים כמו גם לצפי בדבר מועד סיומם (ראו: בש"פ 7761/17 מדינת ישראל נ' פלוני (18.10.2017)). מה גם, לא השתכנעתי כי העיכובים בשמיעת ההוכחות בבית המשפט המחוזי הם בעטייה של המבקשת. בנוסף, למרות המסוכנות האמורה הנשקפת מן המשיב, החל מחודש נובמבר 2017 הוא מצוי במעצר בפיקוח אלקטרוני, אשר טומן בחובו פגיעה פחותה בחירות מזו הטומן בחובו מעצר "ממש" (ראו, למשל: בש"פ 8656/17 מדינת ישראל נ' חאמד (15.11.2017)). פשיטא גם, כי אין לזקוף לטובת המשיב את הטענה לפיה מאז שהוא מצוי בפיקוח אלקטרוני לא הפר את תנאי השחרור. מצופה ממנו כי כך יעשה. כמו כן, האכסניה המתאימה לשמיעת הטענות על אודות חולשתן או חוזקן של הראיות שכבר נשמעו בערכאה הדיונית אינה כאן.

12. על כן, בנסיבות העניין, לא מצאתי כי מאז ההחלטה להעביר את המשיב למעצר בפיקוח אלקטרוני השתנתה נקודת האיזון באופן המצדיק את שחרורו ממעצר או שינוי בתנאי מעצרו.

סוף דבר: מעצרו של המשיב (באיזוק אלקטרוני) מוארך בתשעים ימים נוספים החל מיום 24.1.2018 או עד למתן פסק דין בת"פ 48790-07-16 בבית המשפט המחוזי בירושלים, לפי המוקדם.

ניתנה היום, ו' בשבט התשע"ח (22.1.2018).

ש ו פ ט